

Sygn. akt I Cz 186/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Krzysztof Nowaczyński

Sędziowie : SO Dorota Zientara

SO Arkadiusz Kuta (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 roku w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. Banku Spółdzielczego w K.

przeciwko B. N. , M. N. i S. N.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego S. N.

od rozstrzygnięcia z punktów 1 (pierwszego) i 2 (drugiego) postanowienia Sądu Rejonowego w E. z dnia 3 stycznia 2013 roku , sygnatura akt I C 1875/12

p o s t a n a w i a :

1. zmienić zaskarżone postanowienie i wstrzymać wykonanie nakazu zapłaty z 4 marca 2011 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w E. w postępowaniu nakazowym I Nc (...) ponad kwotę 23.588,08 zł i odsetki ustawowe od kwot :

- 29.555,91 zł za okres od 28 października 2010 roku do 1 grudnia 2010 roku ,
- 29.455,91 zł za okres od 2 grudnia 2010 roku do 3 stycznia 2011 roku ,
- 29.355,91 zł za okres od 4 stycznia 2011 roku do 1 lutego 2011 roku ,
- 29.255,91 zł za okres od 2 lutego 2011 roku do 7 marca 2011 roku ,
- 29.155,91 zł za okres od 8 marca 2011 roku do 4 kwietnia 2011 roku ,
- 29.055,91 zł za okres od 5 kwietnia 2011 roku do 4 maja 2011 roku ,
- 28.955,91 zł za okres od 5 maja 2011 roku do 6 czerwca 2011 roku ,
- 28.855,91 zł za okres od 7 czerwca 2011 roku do 4 lipca 2011 roku ,
- 28.755,91 zł za okres od 5 lipca 2011 roku do 8 sierpnia 2011 roku ,
- 28.655,91 zł za okres od 9 sierpnia 2011 roku do 26 września 2011 roku ,
- 28.555,91 zł za okres od 27 września 2011 roku do 31 października 2011 roku ,

- 28.455,91 zł za okres od 1 listopada 2011 roku do 29 listopada 2011 roku ,
 - 28.355,91 zł za okres od 30 listopada 2011 roku do 30 grudnia 2011 roku ,
 - 28.255,91 zł za okres od 31 grudnia 2011 roku do 31 stycznia 2012 roku ,
 - 28.155,91 zł za okres od 1 lutego 2012 roku do 1 marca 2012 roku ,
 - 28.055,91 zł za okres od 2 marca 2012 roku do 10 kwietnia 2012 roku ,
 - 27.955,91 zł za okres od 11 kwietnia 2012 roku do 7 maja 2012 roku ,
 - 27.435,05 zł za okres od 8 maja 2012 roku do 30 maja 2012 roku ,
 - 26.803,05 zł za okres od 31 maja 2012 roku do 2 sierpnia 2012 roku ,
 - 25.472,13 zł za okres od 3 sierpnia 2012 roku do 3 września 2012 roku ,
 - 24.873,74 zł za okres od 4 września 2012 roku do 3 października 2012 roku ,
 - 24.252,61 zł za okres od 4 października 2012 roku do 9 listopada 2012 roku ,
 - 23.588,08 zł od 10 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu ;
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie .

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa P. Banku Spółdzielczego w K. przeciwko B. N. , M. N. i S. N. o zapłatę Sąd Rejonowy wE. oddalił wniosek S. N. o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty wydanego w sprawie I Nc (...) (punkt 1), oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego S. N. o wstrzymanie wykonalności tego nakazu zapłaty (punkt 2) oraz oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego S. N. o zabezpieczenie powództwa przez wstrzymanie postępowania egzekucyjnego (punkt 3).

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że zgodnie z art. 492 k.p.c. nakaz zapłaty wydany na podstawie weksła, po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia, staje się natychmiast wykonalny, nawet w przypadku wniesienia przeciwko niemu zarzutów. Podkreślono, że zgodnie z art. 492 § 3 k.p.c. w sytuacji skutecznego wniesienia zarzutów przez pozwanego, Sąd może na jego wniosek wstrzymać wykonanie nakazu zapłaty, który został wydany na podstawie weksła, ale nie wymienia się tam przesłanek jakie należy brać pod uwagę przy rozstrzygnięciu o zasadności wniosku.

Stąd zastosowanie w tych okolicznościach winna znaleźć norma art. 335 § 1 k.p.c. w zw. z art. 353² k.p.c. W ocenie Sądu pierwszej instancji pozwany nie przedstawił zarzutów mogących przemawiać za zasadnością wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty. Jako okoliczność bezsporną wskazano częściowe zaspokojenie należności powoda w kwocie 5.967,85 zł na skutek wszczętego postępowania egzekucyjnego, niemniej jednak pozwany sam dobrowolnie nie spełnił świadczenia, nadto nie zostały przedłożone przez niego żadne miarodajne dowody mogące świadczyć o tym, iż złożył poręcznie wekslowe w okolicznościach przesądzających o jego nieważności. W kwestii oddalenia wniosku o zabezpieczenie Sąd pierwszej podkreślił, iż żądany przez pozwanego sposób zabezpieczenia nie znajdował zastosowania do zabezpieczania roszczeń pieniężnych.

Zażalenie od tego postanowienia wniósł S. N., zaskarżając je co do rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia wniosku o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty (punkty 1 i 2). Skarżący podał, iż Sąd pierwszej instancji naruszył art. 335 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wykonanie nakazu zapłaty nie wywoła u pozwanego niepowetowanej szkody, jak również dopuścił się obrazy art. 492 § 3 k.p.c. na skutek przyjęcia, że w okolicznościach stanu faktycznego sprawy nie zostało

uprawdopodobnione, iż istniały przesłanki do wstrzymania wykonania nakazu zapłaty. Pozwany domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie jego wniosku o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu skarżący podał, iż zgodnie z ugruntowanymi poglądami judykatury, dokonywana na podstawie art. 492 § 3 k.p.c. ocena wniosku o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty nie może ograniczać się jedynie do przesłanki groźby poniesienia przez pozwanego niepowetowanej szkody, ale winny być uwzględniane argumenty uprawdopodobniające zasadność zarzutów. Pozwany przypomina, że złożył wiele wniosków dowodowych mających potwierdzać fakt, iż dochodzone przez powoda roszczenie nie jest uzasadnione, na co miała wskazywać, m.in. okoliczność „zawyżenia” zdolności kredytowej kredytobiorców, przy pominięciu negatywnych informacji dotyczących nieterminowego regulowania przez nich należności wobec Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Powód w toku postępowania nie negował zresztą okoliczności, iż doszło z jego strony do wielu zaniedbań natury proceduralnej, czego przejawem w ocenie skarżącego miała być, m.in. wymiana weksli, czy podpisywanie dokumentów poza siedzibą banku. Pozwany dodał, iż na skutek prowadzenia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego przez powoda nie ma on środków na pokrycie własnych uzasadnionych potrzeb.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie S. N. zasługiwało na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie, to jest odnośnie tej części świadczenia zasądzonego nakazem zapłaty, którą objęto oświadczeniem powoda o zrzeczeniu się roszczenia.

Wskazać trzeba, iż norma art. 492 § 3 k.p.c. pozwalająca pozwanemu, składającemu zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, doprowadzić poprzez wniosek o wstrzymanie wykonania tego orzeczenia, do odwrócenia skutków prawnych niewykonania we wskazanym w nakazie terminie roszczenia, nakłada na autora wniosku obowiązek wykazania w treści zarzutów takich okoliczności faktycznych, które wystarczają do wyrażenia oceny, że nakaz został wydany niezasadnie i będzie uchylony albo też takich, z których w sposób jednoznaczny wynika, że na skutek wykonania nakazu autorowi wniosku o wstrzymanie zostanie wyrządzona niepowetowana szkoda - to jest taki rodzaj uszczerbku, którego nie będzie mógł pozwany zrekompensować kosztem powoda w czasie kiedy nakaz zostanie uchylony, a powództwo oddalone, a to zasadniczo wobec złej kondycji finansowej przeciwnika procesowego (za uzasadnieniem postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 4 września 2012 roku w sprawie I ACz (...) (...) Prawnej Lex numer 1216309). Samo wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty nie powoduje wstrzymania wykonania nakazu zapłaty, stąd zasadne przekonanie, że od pozwanego oczekuje się powołania argumentów uzasadniających wstrzymanie wykonania. Sąd może zaś wstrzymać wykonanie nakazu, lecz nie dowolnie, a wówczas gdy jest to celowe i istnieją ku temu przesłanki wyżej wymienione (treść zarzutów wskazuje na prawdopodobieństwo uchylenia nakazu lub w razie ewentualnego uwzględnienia zarzutów od nakazu zapłaty restytucja będzie niemożliwa lub wyjątkowo uciążliwa), bowiem ustawodawca dał wierzycielowi wekslowemu szczególną kompetencję do egzekwowania zasądzonego roszczenia przed uprawomocnieniem się tytułu wykonawczego, zważywszy na restrykcyjny charakter odpowiedzialności wekslowej i ograniczony krąg zarzutów służących dłużnikowi wekslowemu.

S. N. w zażaleniu wskazywał na konieczność wstrzymania wykonalności nakazu zapłaty z uwagi na wystąpienie przesłanki zagrożenia niepowetowaną stratą dla majątku pozwanego co wyrażać się miało dolegliwościami występującymi na bieżąco wskutek egzekwowania świadczenia przez wierzyciela. W piśmie z 2 lipca 2012 r. (k.400-401) wnioskując o wstrzymanie wykonalności nakazu wskazywał pozwany, że doszło do zajęcia jego wynagrodzenia za pracę, z którego utrzymuje on również swoich rodziców oraz ponosi szereg wydatków związanych z regulowaniem zobowiązań kredytowych. W piśmie z 31 października 2012 r. twierdził zaś, że komornik egzekwuje należności z wynagrodzenia za pracę skarżącego, co źle wpływa na jego pozycję w pracy oraz powoduje popadanie w „spirale zadłużenia” (k. 499). Jak widać są to zarzuty nieadekwatne do czynionych wyżej rozważań o przesłankach dla wstrzymania wykonania nakazu zapłaty. Te bowiem koncentrują się na zagrożeniu dla restytucji wyegzekwowanych świadczeń gdyby nakaz zapłaty jednak się nie ostał. W rozstrzyganej sprawie groźba taka nie występuje zważywszy na to, że powodem jest bank, a wysokość zasądzonego świadczenia wysoce umiarkowana względem skali prowadzonej działalności bankowej. Jak się zdaje z tych właśnie względów pozwany do kwestii tych nie nawiązuje podkreślając

w zamian dolegliwości towarzyszące egzekucji. Te jednak należą do samej istoty przymusowej realizacji tytułu wykonawczego i stawianie ich przeciwko wykonalności nakazu zapłaty z weksla godziłoby w cel normatywny art. 492 § 3 k.p.c.

Pozwany w piśmie z 2 lipca 2012 r. (k.400-401) eksponuje nadto uchybienia powoda w ramach procedur udzielania kredytów oraz sądzi, że na skutek złożonych przez niego wniosków dowodowych najpewniej nakaz zapłaty będzie uchylony. Przeświadczenie pozwanego na tym etapie postępowania, iż składane przez niego wnioski dowodowe i podnoszone zarzuty zostaną przez Sąd pierwszej instancji w całości uwzględnione, a okoliczności za ich pomocą dowiedzione będą przesądzały o całkowitej niezasadności żądania dochodzonego przez powoda – jawi się jako przedwczesne i dowolne. W tym kontekście wskazać trzeba, iż nakaz zapłaty z dnia 4 marca 2011 r. (k. 45) został następnie utrzymany w całości w mocy wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 7 grudnia 2011 r. (k. 242). Apelacja pozwanych od tego orzeczenia skutkowałą jego uchyceniem przez Sąd Okręgowy w E. wyrokiem z dnia 28 marca 2012 r. (sygn. akt I Ca (...)), zniesieniem postępowania w zakresie rozprawy z dnia 1 grudnia 2011 r. i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (k. 377). Sąd odwoławczy nie ocenił argumentów przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a zarzucił Sądowi a quo naruszenie przepisów postępowania związanych z prawidłową reprezentacją skarżącego podczas rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku. Nie ma zatem podstaw do wyprowadzania z treści wyroku Sądu odwoławczego wniosków odnośnie zasadności zarzutów pozwanego.

Pamiętać należy, iż w przedmiotowej sprawie zastosowanie znajduje art. 493 § 1 k.p.c. – w jego brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r., to jest sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 Nr 233 poz. 1381), bowiem zgodnie z jej art. 9 ust 1 przepisy znowelizowane stosuje się do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie. Pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, oraz pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, a także wszelkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie.

W odniesieniu do art. 493 k.p.c. założyć można, zważywszy na art. 495 § 3 k.p.c., że przedmiotem badania Sądu są twierdzenia i dowody przedstawione przez powoda w pozwie oraz w odpowiedzi na zarzuty złożone w terminie tygodnia od doręczenia mu pisma zawierającego zarzuty oraz twierdzenia i dowody przedstawione przez pozwanego w piśmie zawierającym zarzuty. Rozszerzenie zakresu rozstrzygania o nowe twierdzenia i nowe dowody może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie można było tego materiału przedstawić wcześniej lub potrzeba przedstawienia powstała później. Wygaśnięcie prawa do powoływania twierdzeń, zarzutów i dowodów o cechach nowości rozciąga się na całe postępowanie w sprawie, aż do jej prawomocnego zakończenia. Przypomnieć trzeba, że Sąd Okręgowy w E. w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 marca 2012 r., dając wskazania co do dalszego postępowania, wprost wskazywał art. 493 k.p.c. jako określający zakres czynności przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Według art. 386 § 6 k.p.c. wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Skoro tak to przy rozpoznawaniu zażalenia trzeba się było koncentrować na argumentach przywołanych w uzasadnieniu zarzutów od nakazu zapłaty, a te nie rokują powodzenia skoro ograniczają się do zapewnień o lojalności kredytobiorców względem banku, nieskutecznym dążeniu do ugody i niejasnościach odnośnie wręczenia weksli niezupełnych. Sam pozwany odwołuje się do dalszych argumentów zgłoszonych w toku postępowania, a te bez wywodu odnośnie przyczyn spóźnienia w ich postawieniu nie mogą uprawdopodobniać, że nakaz zostanie uchylony, a w powództwo oddalone. Stąd oddalenie zażalenia w zasadniczej części, o czym orzeczono na mocy art. 385 k.p.c.

Nie budziło zaś wątpliwości, że powód w piśmie procesowym z dnia 25 listopada 2012 r. ograniczył żądanie pozwu do kwoty 23.588,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami co opisano szczegółowo w tym piśmie i w tym zakresie zrzekł się roszczenia (k. 525). Wydaje się, że w dacie wniesienia pozwu i następnie wydania nakazu zapłaty powodowy Bank dochodził świadczenia w części już zaspokojonego. Następnie uzyskiwał świadczenia egzekwowane na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w niniejszej sprawie. Przynajmniej jednak cofnął pozew i zrzekł się roszczenia,

a zatem sądzić należy, że w tym zakresie nakaz zapłaty zostanie uchylony. Nie ma zatem powodu aby utrzymywać jego wykonalność w części odnośnie której Bank nie popiera już swego powództwa.

Okoliczność ta przemawiała za częściową zmianą zaskarżonego postanowienia i wstrzymaniem wykonalności nakazu w sposób opisany w sentencji – na podstawie 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.